

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

JIZZAX DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

**PEDAGOGIK OLIY TA’LIM MUASSASALARIDA TA’LIM JARAYONINI
TASHKIL ETISHDA AMALIYOT BILAN UZVIYLIGINI TA’MINLASH
MASALALARI**

**Respublika miqyosidagi ilmiy va ilmiy-texnik konferensiya
2024-yil, 15-oktyabr**

**Republic-wide scientific and scientific-technical conference
ISSUES OF ENSURING INTEGRATION WITH PRACTICE IN
ORGANIZING THE EDUCATIONAL PROCESS IN INSTITUTIONS OF
PEDAGOGICAL HIGHER EDUCATION
October 15, 2024**

**Республиканскую научно-техническую конференцию на тему
«РОЛЬ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ОРГАНИЗАЦИИ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА
ВЗАИМОСВЯЗИ С ПРАКТИКОЙ В ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ВЫСШИХ
УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ»,
которая состоится 15 октября 2024 года**

JIZZAX – 2024

большинства секторов. Большие объемы знаний, и использование информационных технологий в управлении знаниями создает новое измерение в управлении компанией.

Список литературы

1. Лессер Э., Прусак Л. Как превратить знания в стоимость: Решения от IBM Institute for Business Value: пер. с англ. М.: Альпина Бизнес Букс, 2006. 248 с.
2. Ченцова М.В. Основные черты экономики знаний: теоретический аспект // Вестник Финансовой Академии. 2007. № 3 (43). С. 105–112.
3. Зонке А. Как делать полезные заметки. Эффективная система организации идей по методу Zettelkasten / пер. с нем. А. А. Иванова. М.: ООО «Манн, Иванов и Фербер», 2022. 224 с.
4. Орехова С.В., Никитина О.М. Управление знаниями: изменилась ли исследовательская повестка? // Управленческие науки = Management Sciences. 2024;14(1):103-116. DOI: 10.26794/2404-022X-2024-14-1-103-116

TA'LIM JARAYONIDA "MUNOZARA" VA "GURUH BILAN ISHLASH" TEKNOLOGIYALARIDAN MAQSADLI FOYDALANISH

Nazarov Toshpo'lat Boshbek o'g'li

Maktab menejmenti kafedrası o'qituvchisi, Jizzax DPU

toshpolatnazarov@gmail.com

Annotatsiya

Ushbu maqolada hozirgi zamon pedagogikasining eng ilg'or ta'lim texnologiyalaridan bo'lgan "munozara" va "guruh bilan ishlash" texnologiyasining mazmun-mohiyati, ta'lim jarayonidagi ahamiyati haqida so'z boradi.

Kalit so'zlar: munozara, guruh bilan ishlash, texnologiya, pedagogik usullar.

Abstract

This article talks about the content and importance of the "discussion" and "group work" technology, which are among the most advanced educational technologies of modern pedagogy, in the educational process.

Key words: discussion, group work, technology, pedagogical methods.

Аннотация

В данной статье говорится о содержании и значении в образовательном процессе технологий «дискуссия» и «групповая работа», которые являются одними из самых передовых образовательных технологий современной педагогики.

Ключевые слова: дискуссия, групповая работа, технология, педагогические методы.

Kirish.

Zamonaviy ta'lim muassasalarida talabalar o'zlarining tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishlari muhim ahamiyatga ega. Ta'lim jarayonida "munozara" va "guruh bilan ishlash" kabi texnologiyalar orqali talabalar o'zlarining tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini takomillashtirishlari mumkin.

"Munozara" va "guruh bilan ishlash" texnologiyalari ta'lim jarayonida qo'llaniladigan pedagogik usullardir.

Munozara texnologiyasi, o'quvchilarning fikrlashini rivojlantirish va ularni turli qarashlarni tahlil qilish hamda mustaqil xulosalar chiqarishga undaydigan interaktiv muhit yaratishga qaratilgan. Bu jarayonda talabalar o'z fikrlarini ifoda etish, boshqalar fikrini tinglash va munozarada ishtirok etish orqali o'zaro ta'sir qilishadi ¹⁵.

¹⁵

HAMKORLIK

TEKNOLOGIYALARI

Reja

-

TIAME.

<https://staff.tiame.uz/storage/users/167/presentations/7cn8svyZuc3GGdQqUE93tZk1Ktvt4iY7XnTHSGKu.pdf>.

Guruh bilan ishlash texnologiyasi esa, o'quvchilarni birgalikda ma'lum bir vazifani hal qilishga jalb qiladi. Bu usulda har bir talaba guruhdagi boshqa a'zolar bilan hamkorlik qilish, muloqot qilish va bir-birlarining fikrlarini hurmat qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Guruh bilan ishlash, o'quvchilarga turli xil fikrlar va yondashuvlarni ko'rib chiqish, ularni birlashtirish va yangi g'oyalar yaratish imkonini beradi ¹⁶.

Ushbu texnologiyalar, o'quvchilarning tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishda va ularni ijodiy va mustaqil fikrlashga undashda muhim ahamiyatga ega.

Munozara texnologiyasi – bu fikrlar almashinuvi jarayoni bo'lib, unda ishtirokchilar turli mavzular yuzasidan o'z fikrlarini ifoda etishadi va boshqalar fikrlarini tinglaydilar. Bu texnologiya talabalarga o'z fikrlarini aniq va ravon bayon qilish, dalillarni to'g'ri ishlatish va raqibning fikrlarini hurmat qilishni o'rgatadi. Shuningdek, munozara talabalarga o'z fikrlarini himoya qilish va boshqalar fikrlarini tanqid qilish orqali tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish imkonini beradi.

Guruh bilan ishlash texnologiyasi – bu talabalar birgalikda ma'lum bir vazifani bajarish uchun hamkorlik qiladigan pedagogik usuldir. Ushbu texnologiya orqali talabalar jamoaviy ishlash, o'zaro muloqot qilish va bir-birlarining fikrlarini hurmat qilish ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Guruh bilan ishlash jarayonida har bir a'zo o'z fikrlarini ifoda etish imkoniyatiga ega bo'ladi, bu esa ularning tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini yanada takomillashtirishga yordam beradi.

“Munozara” va “guruh bilan ishlash” texnologiyalari talabalarning tanqidiy fikrlashini rivojlantirishga quyidagi usullar orqali yordam beradi:

1. Munozara texnologiyasi talabalarga turli xil fikrlarni tinglash, ularni tahlil qilish va o'z fikrlarini argumentlar asosida himoya qilish imkonini beradi. Bu jarayon talabalarni mantiqiy xulosalar chiqarishga va o'z fikrlarini aniq va ishonchli tarzda ifoda etishga o'rgatadi ¹⁷.

2. Guruh bilan ishlash texnologiyasi esa, talabalarni jamoaviy ishlashga undaydi. Bu usul orqali ular turli xil fikrlar va yondashuvlarni ko'rib chiqish, ularni birlashtirish va yangi g'oyalar yaratish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Guruhdagi har bir a'zo o'z fikrlarini erkin ifoda etishi va boshqalar fikrlarini hurmat qilishi mumkin, bu esa tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini yanada rivojlantiradi ¹⁸.

Ushbu texnologiyalar talabalarga o'z fikrlarini mustaqil ravishda shakllantirish, ularni dalillar asosida taqdim etish va boshqalar fikrlarini tanqid qilish orqali tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini oshirishga yordam beradi. Shuningdek, ular talabalarga murakkab muammolarni hal qilishda va hayotda duch keladigan turli vaziyatlarda o'z pozitsiyalarini himoya qilishda yordam beradi.

“Munozara” va “guruh bilan ishlash” texnologiyalari talabalarga amaliy yordam berishning bir necha yo'llari mavjud:

– *Muloqot ko'nikmalari.* Talabalar munozara va guruh bilan ishlash jarayonida muloqot qilish ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Bu ularning kelajakdagi kasbiy faoliyatida ham, shaxsiy hayotida ham muhimdir ¹⁹.

– *Ijodiy yechimlar.* Guruh bilan ishlash talabalarga turli xil fikrlar va yondashuvlarni ko'rib chiqish, ularni birlashtirish va yangi g'oyalar yaratish imkoniyatini beradi ²⁰.

– *O'zaro ta'sir.* Talabalar bir-birlarining bilim va tajribalaridan o'rganishadi, bu esa o'rganish jarayonini boyitadi va o'quv materiallarini chuqurroq tushunishga yordam beradi.

– *Mustaqillik va mas'uliyat.* Talabalar o'z vazifalarini bajarishda mustaqil ishlashga va guruh oldidagi mas'uliyatni his qilishga o'rganadilar.

¹⁶ Ta'lim texnologiyasi - Vikipediya. https://uz.wikipedia.org/wiki/Ta%CA%BCLim_texnologiyasi.

¹⁷ Tanqidiy fikrlash - Vikipediya. https://uz.wikipedia.org/wiki/Tanqidiy_fikrlash.

¹⁸ Tanqidiy fikrlashni rivojlantirish usullari va texnologiyalari. <https://behruzbeq.uz/2021/03/23/tanqidiy-fikrlashni-rivojlantirish-usullari-va-texnologiyalari/>.

¹⁹ HAMKORLIK TEXNOLOGIYALARI Reja - TIAME. <https://staff.tiame.uz/storage/users/167/presentations/7cn8svyZuc3GGdQqUE93tZk1Ktvt4iY7XnTHSGKu.pdf>.

²⁰ Kooperativ ta'lim | O'qituvchilar uchun 14 ta oson hamkorlikda o'rganish. <https://ahaslides.com/uz/blog/cooperative-learning-strategies/>.

–Ijtimoiy ko‘nikmalar. Guruh bilan ishlash talabalarga boshqalar bilan samarali hamkorlik qilish, kelishmovchiliklarni hal qilish va jamoaviy ishda ishtirok etish ko‘nikmalarini rivojlantirish imkonini beradi.

–Tanqidiy fikrlash. Munozara va guruh bilan ishlash texnologiyalari talabalarga turli nuqtai nazarlarni tahlil qilish va tanqidiy baholash orqali o‘z fikrlarini shakllantirishga yordam beradi.

Ushbu texnologiyalar talabalarning ta’lim olamida va kelajakdagi hayotida muvaffaqiyatli bo‘lishlari uchun zarur bo‘lgan ko‘nikma va qobiliyatlarni rivojlantirishga yordam beradi²¹.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

(1) HAMKORLIK TEXNOLOGIYALARI Reja - TIAME.

<https://staff.tiame.uz/storage/users/167/presentations/7cn8svyZuc3GGdQqUE93tZk1Ktvt4iY7XnTHSGKu.pdf>.

(2) Ta’lim texnologiyasi - Vikipediya. https://uz.wikipedia.org/wiki/Ta%CA%BClim_tehnologiyasi.

(3) Munozara:Axborot texnologiyalari - Vikipediya.

https://uz.wikipedia.org/wiki/Munozara:Axborot_tehnologiyalari.

(4) Tanqidiy fikrlash - Vikipediya. https://uz.wikipedia.org/wiki/Tanqidiy_fikrlash.

(5) Tanqidiy fikrlashni rivojlantirish usullari va texnologiyalari.

<https://behruzbek.uz/2021/03/23/tanqidiy-fikrlashni-rivojlantirish-usullari-va-tehnologiyalari/>.

(6) Tanqidiy fikrlashni rivojlantiruvchi 100 ta savol (1-qism).

https://medium.com/@blog_62129/tanqidiy-fikrlashni-rivojlantiruvchi-100-ta-savol-1-qism-22791d686588.

(7) HAMKORLIK TEXNOLOGIYALARI Reja - TIAME.

<https://staff.tiame.uz/storage/users/167/presentations/7cn8svyZuc3GGdQqUE93tZk1Ktvt4iY7XnTHSGKu.pdf>.

(8) Kooperativ ta’lim | O‘qituvchilar uchun 14 ta oson hamkorlikda o ...

<https://ahaslides.com/uz/blog/cooperative-learning-strategies/>.

(9) “Munozara” - yoshlarittifoqi.uz. <https://yoshlarittifoqi.uz/uz/projects/munozara>.

ФИЗИЧЕСКАЯ АКТИВНОСТЬ КАК ПРОПОГАНДА ДЛЯ УЧАЩЕЙСЯ МОЛОДЁЖИ

Эгамбердиев Рустам Нарзуллаевич

доцент кафедры Методика обучения спортивным видам,
Джизакский государственный педагогический университет.
(Джизак, Узбекистан)

Аннотация:

В данном контексте, авторами, был обособлен и рассмотрен практико-ориентированного подход в изучении дисциплины «Физическая культура и спорт» в качестве социального института, пропагандирующего здоровый образ жизни студентов учебных заведений. Предложены направления внедрения проектной деятельности в изучение дисциплины «Физическая культура и спорт».

Ключевые слова: Физическая культура, спорт, воспитание, физическая активность, двигательная деятельность.

Abstract:

In this context, the authors have isolated and considered a practice-oriented approach to the study of the discipline "Physical culture and sport" as a social institution that promotes a healthy lifestyle for students of educational institutions. The directions of implementation of project activities in the study of the discipline "Physical culture and sport" are proposed.

Key words: Physical culture, sport, education, physical activity, physical activity.

²¹ “Munozara” - yoshlarittifoqi.uz. <https://yoshlarittifoqi.uz/uz/projects/munozara>.